

Lietuvių Sąjungos Brazilijoje Organas
Leidėjas: LIETUVIŲ S-GA BRAZILIJOJE
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz Moreira Landim
REDAGUOJA
Redakcinė Komisija
Rankraščius redakcija taiso savo nuostūra
nesunaudojusių rankraščių nesaugo ir savo lėšomis
negrąžina.
Už apmokamus skelbimus neatsako.

LIETUVIŠ

Atsk. Nr. kaina 300 rs

Prenumeratos kaina:

Brazilijoje metams 12 milreisių, pusmečiui
6\$000 Pietų ir Šiaurės Amerikoje metams
15 milreisių, pusmečiui 8 mlr.

REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS ADR

Rua Bandeirantes, 474 Telf. 4-3925
Caixa Postal 1764 São Paulo.

O maior e mais antigo jornal da America do Sul.

Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

12-ti METAL.

SÃO PAULO, 1941 m. Sausis - Janeiro mėn. 10 d.

2523850 Nr. 1 (679)

(1-12)

Lietuvių Tauta Nenurims Tol, kol Bus Gražinta Jai Smurtu Palaidota Nepriklausomybė.

Brazilija paskyrė 4 mil. 200 tūks. mil reisu civil. aviacijai remti Tobruko laukia toks pat likimas, kaip ir Bardijos 140 vokišku divizijų rusu pasienyje GRAIKAI ARTINASI PRIE VALONOS

Malonus Skaitytojau!

„Lietuvius“ yra Tamstos nuostabi draugas ir bičiulis. Kas savaitė be pertraukos aplanko Tamstą su naujais žiniomis, tad jau artinasi laikas pasirūpinti, kad jis Tamstą lankytų be jokios pertraukos ir toliau. Tikimės, kad Tamsta ir toliau nenorės su „Lietuviu“ skirtis.

Redakcija ir
Administracija.

Brazilija paskyrė 4 mil. 200 tūks. mil reisu civil. aviacijai remti

Europoje, ypatingai prieš karą, buvo skiriamos milžiniškos išlaidos pinigų sumos civilinei aviacijai remti. Vokietija, Anglija, Prancūzija ir kitos mažesnės Europos valstybės stengėsi paruošti kuo daugiausia civilių lėktuvų, kurie kaip tik ir yra dabar geras rezervas, pamaina karo lėktuvams. Dabartinis karas jau daug pareikalavo lėktuvų gyvybių ir dar daug jų pareikalavęs. Greitas ir staigus lėktuvų paruošimas yra neįtikėtinas ir negalimas. Taigi, kaip matome, kad šis Europos karas yra tik aviacinis karas.

Masinis lėktuvų paruošimas iki šio laiko Brazilijoje nebuvo praktikuojamas, bet šio masinio dienomis Respublikos Prezidentas p. Getulio Vargas pasirašė dekretą, kuriuo paskiria 4 mil. 200 mil reisu Brazilijos Aero Klūbui 100 lėktuvų pirkimui. Šie lėktuvai bus parduodami atskirai Estadų klūbams bei paskiriami asmenims po 25.000\$000. Bus sudarytos tokios sąlygos, kad galima bus įsigyti lėktuvus ir išmokėti.

Anglai su savo kolonialine kariuomene eina pirmyn

Po dvidešimties penkių dienų nepaprastų mūšių Libijoje pasidavė Bardijos uostas, kuri grynė apie 25 tūkstančiai italų kariuomenės.

Pasidavus Bardijai anglams atiteko labai skaitlingas karo grobis, kaip tankai, šarvuoti automobiliai, kanuolės, lėktuvai, kurių tik maža dalis tapajėgė išsprukti, amuniciją ir apie 20 tūkstančių belaisvių, kurių tarpe net keturi generolai.

Šiuo laiku anglų kariuomenė pradėjo ofensyvą ant Tobruko ir jau visai arti prie jo priėjo. Karo specialistai sako, kad Tobruką bus daug vargingiau paimti, nes ten esą labai stiprios tvirtovės. Tačiau vėliausios žinios praneša, kad motorizuotos anglų kariuomenės dalys bebaigia Tobruką jau sūpt.

80 divizijų vokiečiai sukoncentravo Rusijos pasienyje ir 60 nuo Karaliaučiaus ligi Konstancos

Iš Maskvos pranešama, kad vokiečiai pradėjo koncentruoti savo jėgas kaip Rusijos, taip Bulgarijos bei Jugoslavijos pasieniuose. Šiuo laiku jau yra sukoncentruota 80 divizijų prie Rusijos sienos ir 60 — nuo Karaliaučiaus ligi Konstancos.

Rumunijoje laukiama marsalo Listo

Reuterio agentūra praneša, kad šiomis dienomis į Rumuniją turi atvykti drauge su kitais penkiais vokiečių generolais maršalas Listas, kuris turės vadovauti Balkanų „Blitzkriegui“.

Didelė traukiniu katastrofa Vengrijoje

Iš Budapešto pranešama, kad sausio mėn. 8 d. netoli Berettyoujfalu traukinys, kuris vežė į Rumuniją vokiečių sprogstamąją medžiagą susidūrė su kitu traukiniu. Sprogimas buvo toks smarkus, kad minėto vengrų miestuko išbirė visi langai. Geležinkelio linija visiškai sunaikinta. Spėjama, kad tranzitas negalės eiti ta linija kokią savaitę. Vokiečių transportas šiuo laiku bus gabenamas kitomis linijomis. Smulkių apie katastrofą detalių, dėl griežtos vengrų spaudos cenzūros,

negalima pateikti. Tik vienas aišku, kad nuostoliai yra labai dideli.

Iš Bardijos pabėgo buvęs italų įgulos viršgen. Bergonzoli

Reuteris iš Kairo praneša, kad Bardijos įgulos viršininkas gen. Bergonzoli pajėgė lėktuvu pasprukti. Įgulai vadovauti buvo paskirtas kitas generolas su keliais kitais aukštais karininkais. Tačiau matydami, kad nepajėgsiu su stabdyti anglų puolimo, jie išėjo į motorinį laivelį ir taip pat bandė pabėgti, bet juos pasivijo anglų kreiseris ir visus suėmė. Pirmiau anglai buvo paskelbę, kad pagavo Bardijos įgulos viršininką gen. Bergonzolį, dabar savo skelbimą atšaukia.

Tik per vieną mėnesį Afrikoje sunaikinta 250 italų lėktuvų

Italų aviacija taip pat kaip ir sausumos jėgos Viduržemio jūros srityse gavo nepaprastą smūgį iš anglų puses. Vienam mėnesiui praėjus, po to, kaip anglai pradėjo savo „blitzkriegą“ Egipto rytuose ir Libijoje italai prarado 50% visų savo geriausių lėktuvų ir didelio kiekio degamosios bei tepamosios medžiagos. Anglai gi tuo tarpu kovoje su italais per tą patį laiką neteko vos 20 lėktuvų.

Pastebėta, kad anglams atakuojant oro kovose buvo numušta 123 italų lėktuvai ir El Eden aerodrome paimta 1 nelaisvė 40 geriausių lėktuvų, kurie net nespėjo pakilti. Tačiau tai toli gražu yra ne viskas. Daug dar jų dingo be žinios Libijos dykumoje. Vi suose mūšiuose marš. Grazianie kariuomenė gavo nuo anglų didelių smūgių, o ypatingai nukentėjo aviacija. Paskutinėmis tik 4-5 dienomis italai suaktyvino savo aviacijos veikimą norėdami apginti Bardijos tvirtovės. Gi kare su graikais nė vieno karto italai nesiuntė savo lėktuvų iš Dodekanazo salų todėl, kad jų karo bazę sumaniai užblokavo R. A. F.

— Pranešama, kad Europoje vyksta labai dideli šalčiai.

TRUMPOS Telegramos

— IŠ LONDONO pranešama, kad Rumunijos diktatoriaus Antonesco šalininkai turėjo smarkų susirėmimą su „Geležine Sargyba“. Susirėmimą likviduoti net turėjo įsikišti ten esanti vokiečių kariuomenė.

— IŠ ANGLIJĄ atplaukia du laivai su prikrautais kviečiais, kuriuos Anglija nusipirko Argentinoje.

— IŠ LONDONO pranešama, kad sausio 8 d. Afrikoje mirė Sir Baden Powell. Jis yra skaitomas Skautijos tėvu.

— IŠ ATENŲ pranešama, kad graikų eskadra įplaukė į Adriatikos jūrą ir smarkiai nubombardavo Albanijos Valonos uostą. Tai jau trečias atsitikimas, kad į Adriatikos jūrą įplaukia anglų bei graikų laivai be jokio italų pasipriešinimo. Atrodo, kad Adriatikos jūroje visai nėra italų karo laivų.

— IŠ MASKVĄ skubiai iššaukti Rusijos ambasadoriai, kurie buvo Rumunijoje, Bulgarijoje, Pietų Slavijoje ir Turkijoje. Manoma, kad tas padaryta ryšy su dideliu vokiečių koncentravimosi Balkanuose.

— NERAMUMAI Rumunijoje vyksta ir toliau. Kasdien įvyksta įvairiausių susirėmimų tarp civilių gyventojų ir „Geležinės Sargybos“. Tačiau didesnis incidentas buvo įvykęs tarp vokiečių ir rumunų kariuomenių Moldavijoje. Susirėmimo rezultatai tuo tarpu nėra žinomi.

Skubiai reikalingos pritytosios šiuo vėjos užsegimo skylutėms užsiuvinėti. Atlyginimas geras. Taip pat reikalinga

gera siuvėja su praktiškai priemasiu siuvimo. Skubiai teirautis „LIETUVIŲ“ redakcijoje.

A capacidade brasileira de progresso

Indicado pelo surto formidavel que apresenta nos ultimos vinte e cinco anos, o parque industrial de São Paulo

(Conclusão)

Uma estatística recém apresentada ilustra muito bem a surpresa que, às vezes, pode proporcionar o movimento economico, quando bem dirigido pela autoridade publica, num sentido que seja util, não só, particularmente, ao produtor, como acima de tudo, á coletividade nacional. Quem imaginaria, por exemplo, que a exportação de pedras preciosas do nosso país poderia render o que está rendendo? Quem calcularia que, de um ano para outro, apesar de todos os impecilhos, entre os quais temos de incluir a guerra europeia, as nossas vendas de pedras ao estrangeiro, que, ha quatro anos passados, rendiam pouco mais de quinhentos contos, tenham rendido, só em 1939, mais de cincoenta mil contos? Esse imprevisivel aumento é fruto, apenas da organização que o governo deu, através de uma lei bem feita, a esse genero de comercio. O que com esse ramo de negocios se fez, com outros tambem se fará. O que não é possivel fazer (e isto o Estado Nacional

nunca prometeu aos brasileiros) é praticar milagres, por que governar não é fazer magia e, sim, dirigir com acerto, animar com oportunidade, criar um ambiente propicio á atividade fecunda, fomentar todos os meios de enriquecimento e congregar todas as vontades para o cumprimento do dever nacional. Ninguém deve esperar do Estado milagres ou magicas. O Estado não tem varinha de condãa. O que o Estado tem é inteligencia para guiar, capacidade para estimular e energia para produzir. O que o Estado já está fazendo e fará, sejam quais forem as circunstancias do porvir, é, antes de tudo, um esforço, um grande esforço, como nunca se viu em nossa patria, esforço que exige a união e o entusiasmo de todos e que, pela perseverança no trabalho, pelo espirito pratico, pelo alto sentido patriotico, todos devemos reconhecer e abençoar, porque é um esforço sincero e honesto para o bem do Brasil.

Bombas d'agua

Su pistonu arba rotatoriu. Labai ekonomiškos. Didelis patvarumas. Mažiausias jėgos eikvoimas. Kainos visiems prieinamos. Dėl smulkesnių informacijų teirautis pas JB. ALTMANN, Rua Generas Osorio, 35.

PARSIDUODA

GERAS LIETVIŠKAS PENSIO NAS TIK UŽ 4:000\$000.

Teirautis: Alameda Cleveland, 277. Prie Sorocabanos stoties.

VISI I ŠOKIU VAKARUS, kuriuos ruošia kiekvieną sekmadienį Vila Anastazijoje Dr. J. Basanavičiaus mokyklos Tėvų Komitetas mokyklos naudai.

Gražiai praleisite šventadienio vakarus ir kartu paremsite mokyklą Pradžia 7,30 v. v.

Tėvų Komitetas

Iškirkite ir siųskite Redakcijon

VARDAS IR PAVARDE .....
(Rašykite aiškiai)

SMULKUS ADRESAS .....

Su šiuo siunčiu ..... mil reišų už „LIETUVIO“
prenumeratą 1941 m.

(Parašas)

194... m. .... mėn. .... d.

Siunčiant pinigus reikalinga šitaip ant voko užrašyti:
„LIETUVIS“

São Paulo, Caixa postal 1764.

Pats žinok ir kitam pasakyk,
kad „LIETUVIS“ yra seniausias ir
didžiausias savaitraštis visoje Pietų
Amerikoje, patiekias savo skaityto-
jams naujausių žinių iš pavergtosios
Lietuvos.

Daržai išsimokėjimui

Prie pat stoties Carvalho de Araujo, suburbio da Gen-
tral do Brasil, turime puikios žemės daržams. Kiekvienas
daržas prieina prie bėgančio vandens. Daržų kaina ir sąly-
gos visiems prieinamos. Mėnesiniai mokesčiai pradėdant
nuo 40\$000. Daugumas daržų jau paruošta, tad ir Tamsta
nepraleisk progos įsigyti puikų daržą.

Teirautis raštinėje: Rua José Bonifacio, 98, 1 and. s. 4.
Telefonas 2 7549. Vietoje teirautis pas Antonio Kirstein,
prieš pačią stotį Carvalho de Araujo, krautuvėje visomis
savaitės dienomis.

Traukiniai išeina
iš stoties Norte: 7,19; 9,25; 10,00; 11,43; 14,04

RADIO APARATAI TRUMPŲ IR ILGŲ BANGŲ

Labai pigiomis importo kainomis grynais pinigais
ir ilgalaikiam išsimokėjimui. Garantija dviem
metams. Nuosava radio aparatų taisymo dirbtuvės.

Inžinierius **RIESENFELD**

RUA PRATES, 43 (Rua José Paulino kampa-
priešais Luz scdną).

SPAUSTUVĖ BALTICA

Aleksandro Bumblio

S. Paulo, Rua João Theodoro, 194

TELEF. 4-8320

CARMINATIVO PLAZUKA

Geriausias vaistas dėl skilvio, kepenų ir žarnų ligų.

Tikras ir greitas pagijimas.

Užsakyti šitą pat savo vaistinėje, nelauk rytojaus.

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Ephigenia)
Tel. 4-0316

Vidujinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinik-
Vidujinės genorejos gydymas per 10-15 dienų su gara-
tija. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekma-
dieniais nuo 10 iki 12 val.

Daktaras

A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, ve-
nerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 - 12 v. ryt. ir 3 - 7 v. v.
LADEIRA PORTO GERAL 12 sobr. /kampus Boa Vista 5-
25 de Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat r,
aukšte. Tel. buto 2-5068.

DR. A. CANDIA

IFILIS, GONOREJA VISOSE STADIJOSE
GYDOMA MODERNISKIAUSIAIS BŪDAIS
KAINOS ŽEMOS. Palengvina mokėjimo
sąlygas.

BARÃO DE ITAPETINGA, 242 3º and.

Tel. 4-0218 São Paulo.

Priima nuo 9 iki 12 ir nuo 2 iki 7 val. vak
Sekmadieniais nuo 11 iki 12 val.

Analizių Laboratorija

M. M. KOGAN

Ištyrimas nugarkaulio syvų, kraujo, išmatų, šlapimo mo-
skreplių ir skilvio sulčių.

Auto-vacinos
Gonorrejos ir sifilio diagnostikas

Priima: nuo 8 iki 12 val. ir nuo 2 iki 7 val.

Sekmadieniais nuo 9 iki 12 val.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA 242, 3º andar
TEL. 4-0218 SÃO PAULO

Atskirais numeriais

GALITE GAUTI ĮVAIRIŲ LIETUVIŠKŲ LAIK-
RAŠČIŲ, IŠEINANČIŲ ŠIAURĖS AMERIKOJE
ŠIOSE KIOSKOSE: LUZ STOTYJE, PRAÇA DA
SE' (bondžių sustojimo vietoje) IR MOKOS
KIOSKOJE.

CHIROMANTE

Mme Sedefa

Turėdama mokslo ir daugelio metų
patyrimo šioje srityje, siūlo savo patar-
navimą. Neturite pasisekimų ir esate
nelaimingas savo šeimoje arba komerci-
oje? Turite kokių nepasisekimų, kurie
jums kelia rūpesčių? Norite sugrąžinti
savo draugystėn asmeni, kuris nuo jų
sų atsiskyres? Norite pasilinti bile ko-
kių blogybę? Norite turėti geros kloties
darbe? Yra kitokių nenugalimų kliūčių?
Negausdami kreipkitės į Mme. Sedefa,
kuri suteiks gerų patarimų. Patarimas
sąžiningas, garantuotas ir greitas. Rua
Barão de Jaguará, 1122 prie Largo Cam-
bucy. Priėmimo valandos kasdieną nuo
8 v. ryto iki 20 valandos, sekmadieniai
taip pat.

Aplankykite, kad išitikintu-
mėte

Consulta 5\$000.

Darbininkai

Dėmesio!...

Vyrai bei moterys (vedę ar
nevedę, kurie dirba Industri-
joje, KOMERCIJOJE, arba
TRANSPORTE, gali įsigyti nuo
savą butą be įnašų nei už
žemę, nei už statybą.

Smulkias informacijas tel-
kia „Aliança“, Av. Rangel
Pestana, 1829, 5 aukštas, dar-
bo dienomis.

Reta proga, todėl nepraleis-
kite ir įsigykite nuosavą butą

SKAITYK IR PLATINK
„LIETUVI“

Jei kas nori įsigyti, ar parduoti

namus, žemės sklypą statybaj, sítio
arba chacara, lai kreipiasi į agencija
„ALIANÇA“ nes turime labai daug pasiūlyimų kaip
š vietinių vokiečių taip pat ir iš Santa Catharinos
Paranos ir Minas Geraes Estady. Dauguma tokių ūkių
gražiai sutvarkyti, ir parsiduoda su viskuom kaip stovi, la-
bai pigiomis kainomis. Kreiptis: Av. Rangel Pestana, 1829
- 5 aukštas, sala 54.

DĖMESIO!

LIETUVIŲ SIUVYKLA

“RŪBAS”

siūva rūbus sulig naujausių madų. Darbas atlie-
kamas diplomuoto siūvėjo sąžiningai ir už darbą
atsako. Didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų.
Galima kreiptis kiekvieną dieną iki 9 val. vakaro.

Atsakomasis siūvėjas JONAS ČIŽINAUSKAS

67 AVENIDA ZELINA 67

Seniausia lietuvių kolonijoje siuvykla „KAUNAS“

VEDAMA KAUNE DIPLOMUOTO SIUVĖJO J. ŠLIKTOS

Prie siuvyklos taip
pat turime pardavi-
mui baltinių, kakla-
raiščių, diržų petne-
šių, kojinių, įvairių
galanterijoms pre-
kių ir gatavų rūbų.
Cia paduodame kai
kurių gatavų rūbų
kainas:

Vyriškos Kelnės:

Pusvilnonės medžiagos 18\$000
Geros išelginės 22\$000
Vilnonės nuo 35\$000 iki 50\$000
Darbin s brimo kelnės nuo 6.500 iki 14\$000

Vaikams Kelnaitės

brimo nuo 3\$ iki 5\$
kostiumėliai nuo 10\$ iki 18\$
kostiumėliai vilnonės me-
džiagos mūsų pačių išdar-
bio nuo 40\$

NAUJIENA: Iš gerųjų medžiagų likučių turime
pasivų mūsų siuvykloje mokyklinio amžiaus berniu-
kams kelnaitių, kartais parduodame labai pigiai. Pre-
kės sukauptos vitrinėje pigiau negu kitur. Užteikite
įsitikinti. Esame pasiryžę kuo geriausiai patarnauti.

RUA DUQUE DE CAXIAS, 40 (Prieš Sorocabana stotį)

DANTISTAS

JOSF LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr.
São Paulo. Tel. 5-4951

Diplomuotas Europoje ir São
Pauli, su daugelio metų prak-
tikos. — Blombuoja dantis
už 10\$000 u parcelana, arba
sidabru. Darbas garantuotas
Traukia dantis be skausmo už
5\$00 Atidaryta dieną ir naktį.

Vokiečių fotografijų įstaig
„BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus foto-
grafijų srityje. Specialybė pa-
didinime, o taip pat su da-
žiais.

Darbas greitas, sąžiningas
ir pigus. Vyksta į namus fo-
tografijų reikalais. Daro iš-
rotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua S. Caetano, 447 (se
nr. 111). Tel. 4-5576 S. Paul

PRIĖMĖJA (Parteira)

Linda Rizzoli Marchiani

Diplomuota Ferraro ir São Paulo universitetuose
ir buvusi asistentė Turimo moterų ligoninėje.
Taip pat leidžia hypodermis adatas.

Consultorijos adresas:

RUA SILVA PINTO NR. 303,

S. Paulo.

TELEF. 5-2661.

UZSIPRENUMERUOKITE 1941 M.

ŠIUOS LAIKRAŠČIUS:

„DIRVA“ arba „AMERIKOS LIETUVI“. Šiedu vieni iš
didžiausių ir įdomiausių Amerikos lietuvių savaitraščių. Jų
kaina metams tik 20\$000, pusmečiui 10\$000.

Visus čia išvardintus laikraščius galima užsiprenu-
meruoti per „LIETUVIO“ redakciją. Pinigus susi „LIE-
TUVIS“ CAIXA POSTAL 1764 S. PAULO, kartu pažymin-
už kurio laikraščio prenumeratą pinigai siunčiami.

Prisiuskite Pašto ženklų už 2\$000 ir gausite visų
aukščiau išvardintų laikraščių po vieną egzempliorių susi-
pažinimui.

